

Nr 7

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om rätt till värdeminskningssavdrag beträffande flisugnar och flishuggningsmaskiner.

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 37 av herr *Sveningsson m. fl.* och II: 44 av herr *Hedin m. fl.* har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla om framläggande av förslag till bestämmelser om rätt till avdrag vid taxeringen för värdeminskning å flisugnar och flishuggningsmaskiner för dem, som redovisar inkomst enligt kontantprincipen».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 44.

De skatteproblem, som upptas i de föreliggande motionerna, avser införande av möjlighet för vissa skattskyldiga, som icke deklarerar efter bokföringsmässiga grunder, att erhålla avdrag för anskaffningskostnader för fliseldningsaggregat vid övergång från annat bränsle till träfliseldning och för huggmaskiner vid igångsättande av träflisstillverkning. Då olika avdragsregler kan vara tillämpliga för fliseldningsaggregat och för huggmaskiner bör för överskådlighetens skull dessa slag av inventarier behandlas vart för sig.

Vid beräkning av inkomst av *annan fastighet* eller *rörelse* får avdrag göras för den värdeminskning byggnad även med normalt underhåll och akt-sam vård är underkastad. Storleken av procentsatserna för beräkningen av värdeminskningssavdraget är beroende på byggnadens livslängd. Såvitt avser hyresfastigheter medges i allmänhet sådant avdrag med 0,6 procent för stenhus och 1 procent för trähus av det taxerade byggnadsvärdet eller — i den mån tillfredsställande utredning därom föreligger — anskaffningskostnaden.

I regel torde fliseldningsaggregat, som installeras i byggnad, skatterättsligt vara att betrakta såsom sådant inventarium till byggnad, för vilket vid fastighetstaxeringen normalt inte skall redovisas särskilt maskinvärde. Ef-tersom aggregaten torde ha en varaktighetstid av mer än tre år, får anskaff-

ningskostnaden inte avdragas på en gång utan i form av avdrag för värdeminskning (jfr p. 3 av anvisningarna till 25 § och p. 7 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen). Därvid gäller samma regler som beträffande avdrag för värdeminskning å byggnad. Detta betyder dock inte att avdrag ej får göras efter större procentsats än för den byggnad, vari aggregatet ingår. Den mot fliseldningsaggregatets värde svarande delen av byggnadsvärdet kan nämligen utbrytas och avdrag medges enligt särskild värdeminskningssplan, avpassad efter aggregatets anskaffningsvärde och varaktighetstid. I praxis har sålunda avdrag medgivits med 5—10 procent å kostnaden för hissar, värmepannor, oljeeldningsaggregat m. m.

I vissa fall, nämligen då inkomsten av fastigheten beräknas efter schablonmässiga grunder, föranleder anskaffning av inventarier icke avdrag i någon form. Sådan inkomstberäkning sker enligt 24 § 2 och 3 mom. kommunalskattelagen i fråga om en- och tvåfamiljsvillor samt fastigheter, som ägs av bostadsföreningar, bostadsaktiebolag eller s. k. allmännyttiga bostadsföretag.

När det gäller bostadsbyggnader å *jordbruksfastighet* torde särskild beräkning av värdeminskningssavdrag å fasta maskiner och inventarier av den art fliseldningsaggregat utgör i regel inte ifrågakomma. Anskaffningskostnaden för det först insatta aggregatet blir ej avdragsgill, men däremot får kostnaden för en senare erforderlig ersättningsanskaffning avdragas i sin helhet.

I fråga om avdrag för kostnad för anskaffning av huggmaskin för träflis-tillverkning gäller skilda regler, beroende på om maskinen är att hänföra till inventarium i jordbruk eller i rörelse. Användes maskinen i rörelse får avdrag åtnjutas för värdeminskning antingen enligt reglerna för s. k. plan-enlig avskrivning (p. 3 b av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen) eller enligt reglerna för räknenskapsenlig avskrivning (p. 4 av anvisningarna till 29 §).

Vid den planenliga avskrivningen bestämmes det årliga värdeminskningssavdraget enligt avskrivningsplan till viss procentuell del av anskaffningsvärdet. De årliga avskrivningsbeloppen avpassas så att anskaffningsvärdet kan i sin helhet avdragas under tillgångens varaktighetstid.

För jordbrukare, som redovisar sina inkomster av jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder, gäller samma regler som för rörelseidkare.

Övriga jordbrukare får åtnjuta avdrag endast i samband med ersättningsanskaffning, d. v. s. samma regler gäller som för avdrag för anskaffning av fliseldningsaggregat.

I de föreliggande motionerna uttalas, att användning av flisbränsle i stället för importerade bränslen ställer sig ur ekonomisk synpunkt fördelaktigast vid mindre anläggningar t. ex. i villor. Intresset att införa fliseldning torde vara störst bland skogsägare och jordbrukare som dispo-

nerar skog. En hämmande faktor är emellertid att kostnaden för anskaffning av flisugn och flishuggningsmaskin ej är en avdragsgill kostnad för dem som deklarerar enligt kontantprincipen. De som deklarerar enligt bokföringsmässiga grunder torde för närvarande i motsvarande fall få göra avskrivningar med relativt kort avskrivningstid. Det syntes motionärerna skäligt att även skattskyldig med kontantmässig redovisning erhåller möjlighet att avdraga kostnaden för anskaffning av flisugn och flishuggningsmaskin genom årliga värdeminskingsavdrag, förslagsvis fördelade på en avskrivningstid av fem år.

Utskottet

De frågor som upptagits i de föreliggande motionerna har främst avseende på förvärvskällan jordbruksfastighet. Beträffande motionärernas yrkande om införande av möjligheter till värdeminskingsavdrag å flishuggningsmaskiner får utskottet erinra om att skattelagssakkunniga i en den 26 augusti 1959 avgiven promemoria föreslagit införande av möjlighet till avdrag för värdeminskning å lösa inventarier i jordbruk med kontantmässig inkomstredovisning. Till dylika inventarier torde även flishuggningsmaskiner vara att hänföra. Detta förslag är f. n. föremål för Kungl. Maj:ts prövning och av proposition nr 162 till 1959 års riksdag framgår att ett förslag i frågan kan väntas till innevarande års riksdag. Därest förslaget genomföres, skulle det av motionärerna framställda önskemålet om rätt till avdrag för värdeminskning å flishuggningsmaskiner bli tillgodosett.

Vad beträffar frågan om värdeminskingsavdrag å flisugnar, vilka i allmänhet torde utgöra inventarier till byggnad, bör först konstateras att såvitt gäller inkomst av annan fastighet möjlighet föreligger att medge avdrag för värdeminskning å sådant inventarium efter högre procentsats än som gäller för byggnader i övrigt. Denna möjlighet är dock begränsad till de fall, då beskattning av fastighetens inkomst sker enligt bestämmelserna i 24 § 1 mom. kommunalskattelagen. Om schablontaxering av fastighetsinkomst sker enligt 24 § 2 eller 3 mom. erhålles icke avdrag för andra kostnader än ränta och tomträttsavgäld och således icke för värdeminskning i någon form, men hänsyn har tagits till värdeminskning vid fastställandet av storleken av den procentsats, efter vilken inkomsten skall upptas.

Då det gäller inventarier till bostadsbyggnader i jordbruksfastighet medges enligt praxis icke avdrag för värdeminskning efter högre procenttal än som gäller för byggnad. Frågan om avdrag för värdeminskning å byggnad i jordbruk är emellertid föremål för utredning av skattelagssakkunniga och det torde kunna förväntas att därvid även frågan om särskilt avdrag för värdeminskning å inventarier i sådan byggnad blir föremål för behandling. Även i denna del är således yrkandet i motionerna tillgodosett.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att de likalydande motionerna I: 37 av herr Sveningsson m. fl. och II: 44 av herr Hedin m. fl. om rätt till värdeminskingsavdrag beträffande flisugnar och flishuggningsmaskiner icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 februari 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Spetz, Jansson, Gustaf Elofsson, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Torsten Mattsson och Tage Johansson; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv, Allard, Vigelsbo, Magnusson i Borås, Wiklund, Gustafson i Göteborg, fru Eriksson i Stockholm, herrar Andersson i Essvik och Rydén.